
Recenzija

MIT UNS B2 Deutsch für Jugendliche

(Anna Breitsameter, Anna Hila, Klaus Lill, Christiane Seuthe, Margarethe Thomasen)

Učbenik **Mit uns Deutsch für Jugendliche** B2 je učbenik za učenje nemščine kot prvega tujega jezika na višji ravni samostojnega uporabnika, tj. na nivoju B2.

Učbeniški komplet sestavljajo:

- delovni zvezek **Mit uns**,
- CD s slušnimi besedili v učbeniku,
- CD s slušnimi besedili v delovniku in
- spletna gradiva, ki so dostopna s kodo: gradiva za delo s pametno tablo in t. i. učbeniški servis (učni načrti, dodatna gradiva, interaktivne vaje itd.).

Učbeniški komplet **Mit uns** B2 omogoča učenje nemščine na *višjem nivoju samostojnega uporabnika*. Besedila so daljša kot na nivoju B1, besedje je na receptivnem nivoju na B2, na produktivnem na višjem nivoju. Vaj in nalog za utrjevanje, poglobljanje in širjenje besedišča, jezikovnih struktur je veliko in smiselno dopolnjujejo ali nadgrajujejo delo z učbenikom. Obseg gradiv in vaj presega predvideni obseg kontaktnih ur v razredu in za doseganje ciljev bo potrebnega še veliko samostojnega dela doma. Poleg navedenega so gradiva pomembna za diferencirano delo, a ga učbenik s svojim konceptom ne predvideva.

V nadaljevanju bo v recenziji skladno z dogovorom obravnavan in vrednoten samo učbenik.

Učbenik **Mit uns** B2 ima enako strukturo kot **Mit uns** B1. Po mnenju stroke je tak pristop ugoden za učeče se, ker jim znana struktura daje občutek varnosti in se lažje in bolje osredotočajo na nove vsebine, besedje in slovnico. Možno pa je tudi, kar prav tako ugotavlja stroke, sicer v manjšini, da znani koncept ni vedno optimalen za učeče se in je lahko manj ugodno, če se ponovi. Menim, da je zaradi zahtevnosti in kompleksnosti vsebin, ki se obravnavajo na nivoju B2 v učbeniku **Mit uns** B2, bolj primerna prva navedena razlaga stroke.

Učbenik je sestavljen iz štirih modulov in vsak modul je členjen še na tri delovne enote. Prvi modul naslavlja teme, kot so: *komunikacija, ljudje in odnosi, domovina in migracija*; v drugem modulu so obravnavane teme: *okolje in prihodnost, moda in izkušnje, tehnika in znanost*; v tretjem modulu: *družba in digitalizacija, telo in psihologija, zgodovina in spomini* in v četrtem modulu: *gospodarstvo in oglaševanje, izobraževanje in poklic, politika in angažma*. Obravnavane teme so skladne z učnim načrtom in učenjem tujega jezika na nivoju B2 po SEJO.

Moduli in obravnavane vsebine so na začetku učbenika predstavljeni v pregledni tabeli. Ta za vsak modul oz. za vsako od treh tem v posameznem modulu sistematično navaja besedišče oz. teme in cilje za področje slovnice in komunikacije, ki jih omogoča obravnava učbeniških gradiv. Taka preglednica bo v veliko pomoč učiteljem in učiteljicam pri načrtovanju pouka na makro in mikro

ravni, predvsem pa je pomembno, da poleg slovnice izpostavlja še besedišče in komunikativne cilje, kar je skladno z opisniki v SEJO za nivo B2.

Struktura je za vse module enaka, zato bo v nadaljevanju natančneje predstavljena zgradba enega modula.

Uvodni strani sledijo deli A, B, C, D in del plus (+), tj. literatura in deželoznanstvo. Deli od A do D obsegajo skupno 6 strani besedil, fotografij, skic, piktogramov, nalog, del + pa je nekoliko bolj obsežen kot na nivoju B1, saj obsega 5 strani.

Na uvodni strani se predstavi protagonist tega modula, in sicer vizualno s fotografijo in drugimi, tudi vizualno podprtimi informacijami iz svojega življenja, naniza tudi teme posameznih delov modula in cilje tega modula. Cilji so zapisani tako, da jih lahko razumejo dijaki in dijakinje, poudarjeno pa je funkcionalno znanje oz. kompetence. V delih modula od A do D so dijakom in dijakinjam za obravnavo na voljo različne vsebine, ki so za mlade zelo aktualne in pomembne (*npr. migracije, okolje, moda, digitalizacija, psihologija, politika*), ter vrsta nalog k tem besedilom in temam. Besedila so večinoma daljša, strnjena in le delno vizualno podprta. Tematsko in z vidika besedišča in jezikovnih struktur so zahtevna, presegajo raven *sporazumevalnega praga samostojnega uporabnika* (gl. SEJO) in so primerna za razvijanje tujejezikovnih spretnosti na *višji ravni samostojnega uporabnika*, tj. po SEJO B2.

Učbeniška gradiva omogočajo razvijanje vseh jezikovnih spretnosti. V delu modula sta vedno navedeni dve spretnosti, ki ju določena naloga ali besedilo razvija, in ne ena, kot je to praksa pri drugih učbenikih. Menim, da je tak način zelo smiseln, saj vedno načrtujemo npr. razvijanje slušnega razumevanja hkrati z razvijanjem govorjenja ali pa hkrati razvijamo slušno in pisno spretnost. Enako velja za druge spretnosti, katerih razvijanje v učbeniku **Mit uns B2** poteka hkrati, npr. branje besedila in govorjenje ter branje in pisanje.

Vsak modul zaključuje del plus (+), tj. literatura in deželoznanstvo, ki je za nivo B2 v primerjavi z **Mit uns B1** nekoliko obsežnejši. Ta del učbenika vključuje v višjo raven *samostojnega uporabnika* (SEJO) jezika tako teme s področja deželoznanstva kot tudi literarna besedila (njihova obravnava je po SEJO predvidena šele na nivoju *kompetentnega uporabnika*). Učbeniško gradivo predvideva obravnavo 4 avtorjev oz. avtoric in njihovih izbranih literarnih besedil oz. delov besedil (*Navid Kermani: Wer ist Wir? Deutschland und seine Muslime; Charlotte Kerner: Blueprint Blaupause; Thomas Brussig: Am kürzeren Ende der Sonnenalle; Joachim Meyerhoff: Ach, diese Lücke, diese entsetzliche Lücke*). Menim, da je ta del pomembna dodana vrednost učbenika, saj je 1) pomembno, da dijaki in dijakinje vsaj okvirno poznajo nekatere znane in priznane, brane in odmevne sodobne avtorice in avtorje na nemškem govornem področju in 2) obravnava oz. branje tudi literarnih besedil lahko zelo pripomore k večji senzibilnosti dijakov in dijakinj za jezik, kulturo itd.

V učbeniku **Mit uns B2** so v zadnjem delu vsakega modula deželoznanstvene teme, npr. *narečne skupine nemščine, vrtičkarstvo, nemške reke in politični sistem v Nemčiji*. Obravnavane so samo teme v Nemčiji in iz Nemčije, druga nemška govorna področja v tem delu niso obravnavana, kar je pomanjkljivost učbenika, predvsem zato, ker je nemščina pri nas tuji jezik in hkrati tudi sosedski jezik. Mislim, da je to vrzel, ki jo morajo učitelji in učiteljice zapolniti, ker se govorci v vsakdanjem življenju soočajo z nemščino na nemškem govornem področju, ne samo s standardnim jezikom, in ker npr. slušatelji pri certificiranem preverjanju pri slušnem razumevanju poslušajo govorce, pri katerih je opazen naglas švicarskega govora ali avstrijskega dialekt in jih to zelo zmede, ker za to niso senzibilizirani.

Obravnava besedišča je v učbeniku ustrezna. Učbenik ponuja daljša besedila, z znanim in novim besediščem, in progresija učenja poteka spiralno. Semantiziranje besedja poteka po didaktičnih metodah, ki jih izbere učitelj ali učiteljica. Dijaki in dijakinje pa imajo na razpolago v modulih, predvsem pa na koncu učbenika, sezname izrazov in besed, začetkov stavkov (in ne niza posameznih v učbeniku obravnavanih besed), ki jim pomagajo npr. pri izražanju mnenja, utemeljevanju, poročanju, izražanju pomislekov, želja, primerov, in sicer posebej za ustno in pisno izražanje. Mislim, da je ustrezno in pomembno, da se ločijo izrazna sredstva za govorno in pisno izražanje. Dijaki in dijakinje se tako urijo v rabi različnih možnih načinov ustnega in pisnega sporočanja, ločijo med tema dvema diskurzoma in hkrati širijo besedni zaklad.

Slovnica in obravnavane slovnične strukture v učbeniškem gradivu so skladne s predvidenimi za *višjo raven samostojnega uporabnika* (B2 po SEJO). Obravnava slovnice je predvidena kot kombinacija induktivnega in deduktivnega pristopa, kar menim, da je tudi najbolj smiselno. Jezikovne strukture so obravnavane v kontekstu, izpeljane iz besedil oz. komunikativnih situacij, v katerih se pojavljajo, in potem sledi izoliranje strukture in formuliranje pravila. Veliko je metajezikovnih izrazov. Dijakom in dijakinjam je na koncu učbenika na razpolago preglednica obravnavanih slovničnih struktur v kategorijah: zaimki, pridevniki, predlogi, glagoli (modalni glagoli, pasiv, konjunktiv) in stavek (odvisni stavki, negacija, vezniki itd.) ter besedotvorje (v tem kontekstu tudi samostalnik in veliko drugih besedotvornih pravil in primerov). Struktura pregleda slovničnih pravil in primerov sledi neki logiki avtorjev, za katero upam, da je za dijake in dijakinje dovolj funkcionalna. Pravila in slovnične strukture so predstavljeni s poudarki (kurzivno, odebeljeno ali barvno) in pri vsakem pravilu je, kar se mi zdi posebno pomembno, dodan primer rabe te strukture, ki so jo dijaki tudi obravnavali v modulih. V prilogi sledita še seznam nepravilnih glagolov ter seznam stalnih besednih zvez, npr. glagolov in predlogov, samostalnikov in predlogov, kolokacij.

Povzetek ocene: Učbenik **Mit uns B2** je po mojem mnenju zahteven, zanimiv in uporaben učbenik, ki vodi dijake in dijakinje z dobrim znanjem nemščine na B1 na višjo raven samostojnega uporabnika, tj. B2. Z didaktičnega vidika je učbenik ustrezno strukturiran in sledi načelom komunikativnega pristopa in sistematične progresije učenja jezika, razvijanja vseh jezikovnih spretnosti, učenja besedja in jezikovnih struktur ter ponuja veliko možnosti za urjenje in utrjevanje. Učbenik bo s konceptom in izbranimi gradivi zanimiv za učitelje in učiteljice nemščine v Sloveniji in ga zato priporočam za potrditev.

Maribor, 20. 12. 2024

Izr. prof. dr. Saša Jazbec

